

א (יבמות לה. וכל הסוגיא ע"ש.) 5 [אין לזה מינון וכן נראה מפירש"י דליתא] 6 [שם אימא אביי] 7 [ב"ק פג: מכות ד. יג: ונעיל לב: וש"י] 8 [ב"מ: גויה, 1] 9 [ב"מ: לרע הנזים, 8] 10 [שם מב., 5] 11 [דלא גזרין כ"ל רש"י, 1] 12 [ש"י לעיל במשנ' ל:, 5] 13 [דף כט. ד"ה ועל אשת, 5] 14 [ש"י ש"י שס:, 8] 15 [לה. ד"ה רבא],

תורה אור השלם

- וכי יבצר אנשים ויגפו אשה וירא ויצאו ויגדיה ולא יורה אסון עגוש יעגש באשר ישיח ע"ד בעל האשה והתן בפללים: שמות כא כב 2. והיה אם בן הבת הרשע והפילו השפט והבדילו כדי רישעתו במספר: דברים כה ב

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דיה שעתה וכו' לא גזר מפקידה לפקידה. כדליתא בגדה לו ע"כ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' ר' יוסי אומר היה היא ככל הנשים. ע"י מה דף לו ע"כ מורה: דליתא שבות וכו' והגאון מהרר"ם לא ליינו בש"ס הדשים בהגהותיו:

וראסה דס. זו ציוס: **דיה שעסא.** ולא גזרו זה טומאת מעת לעת לטמא טהרות שנגעה בהן משעת טבילה עד שעת ראייה דהא אפי' יאל דס זה מאתמול והעמידוהו כותלי בית הרחם שזהו הטעם של מעת לעת צבנות ישראל הלא דס כנענית⁽¹⁾ כדס בהמה. ואס תאמר ניוחש שמה משטנזלה נעקר וילא מיד טומאה למפרע דרבנן היא והיכא דאיכא למיגזר מעת לעת שלס גזור מפקידה לפקידה והיכא דלא גזור מעת לעת⁽²⁾ ללא גזור מפקידה לפקידה: **ולצריכה להמתין ג' חדשים.** שלא תנשא להבחין בין זרע הנורע בקדושה לזרע הנורע שלא בקדושה: **רבי יוסי מסיר.** לקמיה מפרש טעמא: **לציוס להמתין.** ולף על פי שקטנה אינה מתעברת גזירה קטנה אטו גדולה: **משמשה צמוך.** נותנת מוך לאחר צעילה ושואבת הזרע: **מנטרא נפשא.** ומומנת לה מוך: **דלא ידעה היכא ממטו לה.** שצאים למוכרה וסברה דלמא ממטו לה לגבי ישראל ופרקו לה ומנטרא נפשה לשמש צמוך: **אלא יולאה צגן ועין.** שפחה שסימא אדוניה את עיניה וילאה לחירות מנא הות ידעה מעיקרא דתיפוק לחירות דמנטרא נפשה לומן מוך לשימושה: **כל ממילא.** מיד לליכא לאחדהורי ציה מעיקרא דתיפוק לחירות מודה רבי יוסי: **הרי אנוסה דממילא.** דלא הות ידעה דליסליק צה הכי ותומן לה מוך: **מסהפפת.** שיא הזרע ולא יקלוט והא אפילו צמידי דממילא מנא למיעבד וכוין עשות כן: **משוס דאיכא איבוד נשמה.** יס כאן עוגש חמור ודיו צבך אס עגשמו לאבד נשמה להיגר: **אימא לא.** אין זה עוגש יתירה וליעביד ציה תרתי: **דלא חמיר איסוריה.** לא עבר עזירה חמורה ודיו שמעשגנו עוגש אחד: לא

במלקות וממון וצריכא דאי אשמעינן מיתה וממון משום דאיכא איבוד נשמה אבל מלקות וממון דליכא איבוד נשמה אימא לא ואי אשמעינן מלקות וממון משום דלא חמיר איסוריה אבל מיתה וממון דחמיר איסוריה אימא לא צריכא ולרבי מאיר⁽³⁾ דאמר לוקה ומשלא תרתי למה לי חדא במיתה וממון וחדא

כדי להבחין בין זרע שנורע בקדושה לשנורע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרבא דמפרש התם לעיל⁽⁴⁾ טעם דלצרכות להמתין גזירה שמה ישא אחותו מאביו ויבס אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה צת ישראל דשייך צה כל הנהו דמפרש התם אצל בגיורת לשצויה ומשוכרתה לא שייך שמה ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר צס"פ ד' אחין (סס דף לו: ושס) דכולן צרכיות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשוכרתה קטנה אצל קטנה צת ישראל צרכיה להמתין אלא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד לשמואל צשלמא בקטנה צת ישראל סבר כר"מ אלא בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה צין קטנה צין גדולה צרכיה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צרכיה להמתין ומיהו למאי דמוקי להך דהכא צשראוח שנבעלה אחי שפיר כר' יהודה ומינן למימר דדוקא צבראוח שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזרי' קטנה אטו גדולה אצל אותה שאינה ודאי צעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם משוס⁽⁵⁾ דגזרינן קטנה אטו גדולה דאפילו בגדולה גמי שרי לפי שמתהפכת ואורי' דצס"פ ד' אחין (ג"ז שס לה.) מייתי הך צביייתא דהכא ול"ג צה יתירות מצנות ג' ויוס אחד וצתוספתא גמי ל"ג ליה ולפי זה ניוחש דמיירי בגדולה אצל בקטנה מודה דאין צרכיה להמתין דקאמר צביייתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה וצבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צרכיה להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כוין צרכיות להמתין חוץ מגיורת ומשוכרתה גדולה וקטנה צת ישראל אינה צרכיה להמתין צונות משוס דונות דקטנה לא שצית אצל צנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי וצבת ישראל כר"מ דגזר קטנה אטו גדולה וס"ל דדוקא צנשואין גזר ר"מ ושמה צנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיהו צונות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפותה אפילו גדולה ואית דגרסי צביייתא דרדופה ר' יוסי צמקוס ר' יהודה ושס פירשנו: **א' חבי מ"ט דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשוס דלוקימנא צבראוח שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא צלאו הכי גמי תיקשי ליה צביייתא דרבי יוסי דמייתי לקמן דאנוסה ומפותה ולפי הסוגיא נראה דזה המקשה עצמו הוא דמייתי לה ומיהו י"ס דגרסי צסמוך א"ל אציי צשלמא גיורת כיון דדעתה לאגיורי כו' ולפי גירסא זו אחי שפיר שזה המקשה לא ידע צביייתא דמייתי לקמן דאציי הוא דמייתי לה וכן הוא גירסא צשילהי ד' אחין (ג"ז שס):

אמר רבה קסבר רבי יוסי בו'. אליצא דרבי יוחנן משני דלדידיה דמפרש טעמא דר' יהודה שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי [ומיהו רבה לא קאמר אלא דלמא]: **אשה** מונה מתהפכת. ומהשתא לא קשה אנוסה ומפותה ומיהו יולאה צגן ועין מודה רבי יוסי דלצריכה להמתין דלוחה למה מתהפך: **הבא ע"ל בתו.** למאי דמוקי מתני' צפרק צן סורר (פנהדרין דף עג: ושס) צמפותה צריך לאוקמה צצבא עליה וצגרה כדפרישית לעיל⁽⁶⁾: **וע"ל בת אשתו.** הוה מצי למימני אשת אביו וכלתו דהא חשיב גמי עריות דעל ידי קדושין אלא תנא ושייר: **חדא במלקות וממון.** לעיל⁽⁷⁾ פירשתי למה לא יליף רשע רשע תימה דצריש החובל (צ"ב דף פג:) פריך הא מיצבי ליה קרא דלא תקחו כופר דלא תשקול ממינה ממונה ותקטליה ומשני יהוא מכדי רשעתו נפקא הוה ליה למימר יהוא מלא יהיה אסון נפקא דכדי רשעתו אמא למלקות וממון וי"ל דהתם טעי כי היכי דטעי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה וממון ויהא דלא פריך האי צמלקות וממון כתיב לא חש להקשות משוס דהוי מצי לשנויי מלא יהיה אסון נפקא] אי גמי לסימנא צעלמא נקטיה התם: וחדא

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לו.

וסבר רבי יהודה בקדושתה קיימא והתניא הגיורת כו'. קשה דהשתא דמדמה גיורת לשצויה א"כ תיקשי ליה ממתניתין גופה דר' יהודה לא משוה גיורת לשצויה דתנן ר' יהודה אומר שצויה שנפדית הרי היא בקדושתה משמע דצהך מודה לתנא קמא ואמר ר"י דמתני' אחי ליה שפיר דמודה בגיורת שאין לה קנס דודאי היא צחוקת צעולה שנבעלה צעוד שלא היה דעתה להתגייר ואפילו אס היה דעתה להתגייר משהיתה צת שלש שנים ויוס אחד מ"מ לא מנטרא נפשה כיון דאינה ראויה להתעבר אצל מהך דלצריכה להמתין שלשה חדשים אף על גב דדעתה לאגיורי ומנטרא נפשה אפילו הכי קאמר לצריכה להמתין ג' חדשים דאי אפשר לשמור עצמה מן העוצדי כוכבים כ"ש שצויה שהיא מסורה ציוס: **רבי יהודה אומר דיה שעתה.** פירש הקונטרס כיון דליכא

מעת לעת מפקידה לפקידה גמי לא גזר רבנן ורבי יוסי דקאמר ומטמאה מעת לעת לאו דוקא מעת לעת אלא כלומר צתורת מעת לעת מטמאה משנתגיירה: **שבויה מנטרא נפשה.** וא"ת והא צקטנה גמי מיירי דלא מנטרא נפשה דהא אינה יודעת לשמור עצמה וקאמר ר"י דצקדושתה קיימא דקמני צמתני יתירה מצת ג' שנים ויוס אחד וי"ל דקטנה לגמרי אינה מוסרת עצמה לציהא וכשהיא מוסרת עצמה לציהא קצת היא צת דעת וידעת לשמור עצמה: **צצרכיות להמתין שלשה חדשים** דב"ר ר' יהודה. משמע

דאפי' צקטנה שאינה ראויה להתעבר קאמר רבי יהודה דלצריכה להמתין מדקאמר יתירות מצנות ג' ויוס אחד דגזר קטנה אטו גדולה וקשה לר"י ולרצינו תס דתניא צצחולך (יבמות דף צב: ושס) הרי שהיתה רדופה לילך לצית אציה או קטנה כו' צרכיה להמתין ג' חדשים דב"ר ר"מ ר' יהודה מתיר ליארס ולינשא מיד אלמא לא גזר רבי יהודה קטנה אטו גדולה וכ"ת דוקא בגיורת ומשוכרתה ושצויה גזר טפי

כדי להבחין בין זרע שנורע בקדושה לשנורע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרבא דמפרש התם לעיל⁽¹⁾ טעם דלצרכיות להמתין גזירה שמה ישא אחותו מאביו ויבס אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה צת ישראל דשייך צה כל הנהו דמפרש התם אצל בגיורת לשצויה ומשוכרתה לא שייך שמה ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר צס"פ ד' אחין (סס דף לו: ושס) דכולן צרכיות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשוכרתה קטנה אצל קטנה צת ישראל צרכיה להמתין אלא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד לשמואל צשלמא בקטנה צת ישראל סבר כר"מ אלא בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה צין קטנה צין גדולה צרכיה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צרכיה להמתין ומיהו למאי דמוקי להך דהכא צשראוח שנבעלה אחי שפיר כר' יהודה ומינן למימר דדוקא צבראוח שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזרי' קטנה אטו גדולה אצל אותה שאינה ודאי צעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם משוס⁽²⁾ דגזרינן קטנה אטו גדולה דאפילו בגדולה גמי שרי לפי שמתהפכת ואורי' דצס"פ ד' אחין (ג"ז שס לה.) מייתי הך צביייתא דהכא ול"ג צה יתירות מצנות ג' ויוס אחד וצתוספתא גמי ל"ג ליה ולפי זה ניוחש דמיירי בגדולה אצל בקטנה מודה דאין צרכיה להמתין דקאמר צביייתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה וצבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צרכיה להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כוין צרכיות להמתין חוץ מגיורת ומשוכרתה גדולה וקטנה צת ישראל אינה צרכיה להמתין צונות משוס דונות דקטנה לא שצית אצל צנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי וצבת ישראל כר"מ דגזר קטנה אטו גדולה וס"ל דדוקא צנשואין גזר ר"מ ושמה צנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיהו צונות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפותה אפילו גדולה ואית דגרסי צביייתא דרדופה ר' יוסי צמקוס ר' יהודה ושס פירשנו: **א' חבי מ"ט דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשוס דלוקימנא צבראוח שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא צלאו הכי גמי תיקשי ליה צביייתא דרבי יוסי דמייתי לקמן דאנוסה ומפותה ולפי הסוגיא נראה דזה המקשה עצמו הוא דמייתי לה ומיהו י"ס דגרסי צסמוך א"ל אציי צשלמא גיורת כיון דדעתה לאגיורי כו' ולפי גירסא זו אחי שפיר שזה המקשה לא ידע צביייתא דמייתי לקמן דאציי הוא דמייתי לה וכן הוא גירסא צשילהי ד' אחין (ג"ז שס):

אמר רבה קסבר רבי יוסי בו'. אליצא דרבי יוחנן משני דלדידיה דמפרש טעמא דר' יהודה שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי [ומיהו רבה לא קאמר אלא דלמא]: **אשה** מונה מתהפכת. ומהשתא לא קשה אנוסה ומפותה ומיהו יולאה צגן ועין מודה רבי יוסי דלצריכה להמתין דלוחה למה מתהפך: **הבא ע"ל בתו.** למאי דמוקי מתני' צפרק צן סורר (פנהדרין דף עג: ושס) צמפותה צריך לאוקמה צצבא עליה וצגרה כדפרישית לעיל⁽³⁾: **וע"ל בת אשתו.** הוה מצי למימני אשת אביו וכלתו דהא חשיב גמי עריות דעל ידי קדושין אלא תנא ושייר: **חדא במלקות וממון.** לעיל⁽⁴⁾ פירשתי למה לא יליף רשע רשע תימה דצריש החובל (צ"ב דף פג:) פריך הא מיצבי ליה קרא דלא תקחו כופר דלא תשקול ממינה ממונה ותקטליה ומשני יהוא מכדי רשעתו נפקא הוה ליה למימר יהוא מלא יהיה אסון נפקא דכדי רשעתו אמא למלקות וממון וי"ל דהתם טעי כי היכי דטעי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה וממון ויהא דלא פריך האי צמלקות וממון כתיב לא חש להקשות משוס דהוי מצי לשנויי מלא יהיה אסון נפקא] אי גמי לסימנא צעלמא נקטיה התם: וחדא

עין משפט ור מוצה

ב א ב ג מיי פ"ח מה' גירושין ה' כא כב סמג עש"ן טוש"ע אה"ע סימן יג עיף ה ו:

מוסף רש"י

בגטרא נפשה. וממטיא מוך צדה ומומן לה (יבמות לה.). אלא יוצאה בשן ועין. דלא הות ידעת מעיקרא דעתידה להשתחרר לא מיטרחא ומודהא לאמיוי מוך צדה (שם). אנוסה ומפותה. יסרלית, והרי אונס ממילא הוא ואין לה מוך (שם). מתהפכת. ואף יולאה צגן ועין גמי ליכא השתא למפרך, דכיון דהיפוך קל הוא לה ואין צו טורח, מתהפכת היא, דכל אשה מונה אינה רוצה להתעבר (שם).